

Рудич А. І., к.е.н., доцент  
Крутій Т. В., здобувач вищої освіти СВО «Бакалавр»  
Полтавська державна аграрна академія

## ІНДЕКСНИЙ МЕТОД У ЕКОНОМІЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ

Розвиток економіки України пов'язаний з дослідженням та вирішенням низки соціально-економічних проблем, переважна частина яких є складними теоретичними та практичними питаннями, що потребують вивчення за допомогою ряду економіко-математичних та статистичних методів.

Останнім часом вчені намагаються розробити показники, які могли повною мірою оцінити рівень благополуччя життя людей, їх соціально-економічний розвиток. Одним з таких показників є Міжнародний Індекс Щастя.

Що ж таке Міжнародний Індекс Щастя? Зазвичай застосовували і продовжують застосовувати, скажімо так, більш економічні показники рівня та продовження життя населення, наприклад, ВВП на душу населення. І тому вчені британського центру наукових досліджень New Economic Foundation (NEF) прийшли до висновку, що це не можна вважати правильним і коректним, оскільки самій людині мало що дає розмір ВВП, який на неї припадає, у людей інші критерії та поняття задоволеності власним життям.

Міжнародний індекс щастя (англ. Happy Planet Index) – являє собою індекс, що відображає добробут людей та стан навколишнього середовища в різних країнах світу, який був запропонований NEF в 2006 році. Головне завдання індексу відобразити «реальний» добробут будь-якої нації.

Для порівняння рівня життя в різних країнах світу чи континенту використовується значення ВВП на душу населення або індекс розвитку людського потенціалу, але ці індекси не завжди можуть відобразити реальний стан речей. Зокрема порівняння значення ВВП вважається недоречним, оскільки кінцева мета більшості людей не бути багатими, а бути щасливими та здоровими [2].

МІЩ ґрунтується на загальних утилітарних принципах, що більшість людей хочуть прожити довге і повноцінне життя, а країни прагнуть зробити все можливе для досягнення максимального добробуту своїх громадян, розумно використовуючи наявні ресурси, та не завдаючи шкоди довкіллю [1].

Індекс щастя визначається, виходячи з трьох основних показників:

- суб'єктивна задоволеність життям;
- очікувана тривалість життя;
- екологічне забруднення в розрахунку на одну людину.

Найщасливішими, згідно з цим індексом визнані громадяни Коста-Ріки. Країни Центрально-Американського регіону взагалі мають високий показник індексу щастя. «Нещасними», за даними Нової Економічної Фундації, виявилися Ботсвана і більшість держав Африканського континенту.

Україні дісталось 100-е місце із 151 держави, вказаних у рейтингу. Це місце ми розділили з Суданом, з яким маємо майже однакові показники індексу

приблизно 38,0 балів (відсотків).

Одна зі складових індексу щастя – це суб'єктивна задоволеність життям, що демонструє особисте задоволення рівнем життя серед громадян певної країни. У лідерах цього критерію – розвинені країни світу, останні позиції дісталися країнам Африки. Рейтинг суб'єктивної задоволеності життям очолила Данія (7,8), найменше задоволені своїм життям громадяни Того (2,8). Україна, маючи 5,1 балів, опинилася на 82 позиції.

Наступною складовою індексу щастя є тривалість життя населення. Серед країн світу тривалість життя варіюється від 47,8 років в Сьєрра-Леоне до 83,4 років в Японії. Середня тривалість життя в світі становить 69,9 років. Тривалість життя українців порівняно з європейськими країнами – коротка, в середньому вона становить 65,5 років, аналогічний показник тривалості життя у Монголії [3].

Саме ці три моменти, на думку вчених розробників індексу щастя, визначають головний вплив на те, наскільки щасливим відчуває себе людина. Зверніть увагу, що в розрахунку індексу щастя не використовуються ніякі загальні економічні показники розвитку країни. Тобто, якою б сильною і динамічно розвиваючою не була б економіка країни, на індекс щастя це прямого впливу не робить.

Таким чином, можна сказати, що індекс щастя показує, наскільки грамотно кожна країна використовує свій економічний потенціал і природні ресурси для створення сприятливо хороших умов для життя населенню. А якщо зовсім просто – наскільки держава піклується про своїх громадян, наскільки громадяни задоволені і щасливі.

Можна відзначити, що міжнародному індексу щастя з кожним роком надають дедалі більшого значення, йому приділяють все більшу увагу, як в розвинених країнах так і в країнах, що розвиваються. Для багатьох країн індекс щастя вже став ключовим показником рівня життя населення, взятим за основу і кількість таких країн з кожним роком зростає [4].

Отже, дослідження і аналіз рейтингу міжнародного індексу щастя, дає змогу уявити суб'єктивну задоволеність життям населення, середню тривалість життя і екологічну ситуацію країни. Середня тривалість життя населення нижча світового показника та найгірша на європейському континенті, є сигналом до перегляду способу життя і українців, тому такі дослідження щастя громадян повинно бути першочерговим завданням уряду будь-якої країни.

#### **Список використаних джерел**

1. Хромов М. І. Інвестиції в людській капітал: особливості визначення та критерії оцінки ефективності / М. І. Хромов // Економіка промисловості. – 2010. – №2. – С. 188 –195.

2. Міжнародний індекс щастя [Електронний ресурс] – Режим доступу: [https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародний\\_індекс\\_щастя](https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародний_індекс_щастя)

3. Міжнародний індекс щастя 2013 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://ukr.obozrevatel.com/Infographic/78536-mizhnarodnij-indeks-schastya-2013.htm>

4. Індекс щастя [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://invest-program.com.ua/indeks-shchastya/>